

ЕТИКИ И ПРИНЦИПИ НА
ПЕРМАКУЛТУРНИЯ ДИЗАЙН
ВЪВ ВКУСНАТА БИО-ГРАДИНКА

Принцип 8:
СВЪРЗВАМ И ОБЕДИНЯВАМ
ВМЕСТО ДА РАЗДЕЛЯМ

Създавам, радвам се, споделям

www.gradinka.zaedno.net

SWISS-BULGARIAN COOPERATION PROGRAMME
ШВЕЙЦАРСКО-БЪЛГАРСКА ПРОГРАМА ЗА СЪТРУДНИЧЕСТВО

z@edno

Фондация ЗАЕДНО - общуване за подкрепа и развитие

Свързвам и
обединявам вместо
да разделям

ПРИНЦИП

СВЪРЗВАМ И ОБЕДИНЯВАМ ВМЕСТО ДА РАЗДЕЛЯМ

Integrate rather than segregate

“Сътрудничеството, а не конкуренцията, е самата основа на
бъдещото оцеляване на съществуващите форми на живот.”

Бил Молисън

Този принцип се ражда вследствие на наблюдението колко разпокъсано съществува всичко в съвременното и как фокусирани върху идеята за “криза” и дефицит, ние забравяме да видим цялостната картина на живота, да оценим нещата, които имаме, и да съсредоточим силите си. Този принцип има за цел да ни напомня, че е жизнено важно **ДА СЕ НАУЧИМ ДА СЪЗДАВАМЕ ПОЛЕЗНИ ВРЪЗКИ, ВМЕСТО ДА ГИ РУШИМ**. Това се отнася както до човешките взаимоотношения, така и до интегрирането на всички елементи от заобикалящата среда в едно цяло – растения, птици, животни, електричество, постройки, водни площи, хора, гори, финанси, познания, полезни вещи, техника, превозни средства и т.н.

ПЕРМАКУЛТУРНИЯТ ДИЗАЙН отдава голямо значение на опознаването и създаването на ползотворни връзки между отделните елементи на дадена жизнена, социална или личностна система, според функциите, които те изпълняват. Колкото повече са връзките, толкова по-стабилна е една система и дори даден елемент да излезе от изправност за известно време, системата продължава да съществува.

За децата животът се състои в свързване на точките, категоризиране, разбиране на взаимоотношенията.

“В Природата всичко градинарства – червейчета, пчелички, птички, буболечки, хора – наблюдавайки връзките в природата, изучавайки ги, можем да намерим начини как да ги използваме във всяко взаимодействие с градината и средата, в която живеем.”

Михаела Царчинска

Свързвам и
обединявам вместо
да разделям

Идеи как да прилагаме този принцип в...

ГРАДИНКАТА

ГРИЖА ЗА ЗЕМЯТА

РАСТЕНИЯ-ПАРТНЬОРИ (companion plants)

Във **вкусната био-градинка** всяко растение има своя принос за постигане на реколтата – някои растения си помагат едно на друго, като се подкрепят механично, чрез стъблата и листата си пазят сянка, дружно си запазват влагата, а други, като взаимно си отдават полезните вещества, които са им необходими за растежа.

Растения “пазители” на градинката са здравецът, босилекът, розмаринът, лупината, поречът, латинката и невенът. Има растения, които засадени в близост или последователност, възстановяват почвеното плодородие след богатата реколта, която сме получили от земята.

РАСТИТЕЛНИ ГИЛДИИ семействата на растенията

Ако центърът на **градината** е овощно дърво, може в близост до него да се посадят билки (латинка, невен) и други полезни растения (лупина), които ще предпазват дървото от вредители; може да се поставят азотни фиксатори на почвата (черен оман) или растения с дълбоки корени, които да извличат влага от по-дълбоките земни пластове (детелина). Комбинирането на различни ядивни растения, билки и цветя в лехите на градинката също представлява форма на перматултурни растителни гилдии.

НАРЪЧНИК ЗА УЧЕНЕ ЧРЕЗ ПРЕЖИВЯВАНЕ И УМЕНИЯ ЗА УСТОЙЧИВ НАЧИН НА ЖИВОТ

ГРИЖА ЗА ХОРАТА

Идеи как да прилагаме този принцип в...

РАСТЯЩАТА КЛАСНА СТАЯ

“Четвъртата ключова интелигентност е способността ни да мислим и действаме системно, да откриваме взаимовръзките да виждаме това, което досега е оставало скрито. А петата интелигентност – това е способността да караме нещата да се случват.”

Проф. Гюнтер Паули

Всеки е ценен, всеки има място – помагайки на децата да открият и да се свържат със своите силни страни и интереси, ние им подаряваме усещането за приемане и оценяване на приноса им и ги подкрепяме в една от най-важните задачи на човешкия живот – формирането на чувство за себеуважение и формиране на цялостната автентична човешка личност в един по-късен етап.

ГРАДИНКА ЗА ВСИЧКИ

Истински успех е, ако съумеем да работим пълноценно с всяко едно дете, независимо от неговите специфични потребности и нужди, и да бъдем готови децата да ни изненадат с неочаквани и прекрасни моменти, в които ще открием и създадем нови, пълноценни взаимовръзки в групата.

Уроци от Природата по всичко – **вкусната градинка** ни дава уникален шанс, по един забавен и естествен начин да обединим различните теми и предмети, които изучаваме, и да помогнем на децата да преоткрият целостта и взаимозависимостта на процесите и явленията, които довеждат до красотата и съвършенството на природните системи.

ДОБРОТА И ПРИЯТЕЛСТВО във вкусните лехички

Заедно с децата можем да наречем с различни имена лехите в **градинката** – Трите сестри, Дъхавата спирала, лехата на Приятелството, Любовта, Търпението, Уважението, Изобретателността ... Така винаги имаме повод да дискутираме дадено позитивно качество, докато работим в съответната леха. Когато сме отворени да откриваме Уроци от Природата за всички и всичко, тогава всяко явление, процес, форма, полъх на вятъра, започват да ни носят уникални и вдъхновяващи уроци, докосващи целия ни необятен човешки живот.

“Това, което радва и мотивира децата от детската градина до гимназията, са дейности, които ги вдъхновяват и им помагат да разберат как работи светът и как отделният индивид е свързан с него.”

Проф. Гюнтер Паули

СПОДЕЛЯНЕ НА
ИЗОБИЛИЕТО

Идеи как да прилагаме този принцип в...

СОЛИДАРНАТА ОБЩНОСТ

“Сговорна дружина, планина повдига,”

ДЕТСКИ ЦЕНТЪР „ТРИ В ЕДНО“ ОТ ГРАД ЗЛАТАРИЦА е уникален с това, че във **вкусната градинка** се събират и работят деца от няколко различни етноса – от ранна пролет до късна есен те заедно работят в своята вкусна градинка – засаждат растения, грижат се за тях и накрая, събирайки вкусна реколта, канят родителите си и хората от местната общност на чудни празници на народите, в които месят хляб, според традицията на различните етноси, готвят дъхави гозби с помощта на бабите, танцуват със шарените носии на своите етноси. Няма по-силна, щастлива и усмихната общност от тази, в която хора от различни културни традиции се събират заедно и обединяват най-ценното, което носят.

Един антрополог предложил следната игра на децата в едно африканско племе: поставил кошница плодове под едно отдалечено дърво и рекъл на децата, че който стигне пръв дотам, ще спечели сладките плодове.

Когато им казал да тичат, децата се хванали за ръце и побягнали всички заедно, след това седнали под дървото и изяли вкусната си награда.

Когато антропологът ги попитал защо са направили това, след като един можел да получи всички плодове за себе си, те отговорили:

“Убунту! Как може един от нас да е щастлив,
ако всички останали са тъжни?”

Убунту на местния език означава „Аз съм, защото ние сме.“

